

Oponentský posudek na bakalářskou práci Jany Polákové:

## **Pracovní podmínky žen, které poskytují placené sexuální služby v České republice**

Janě Polákové se v její bakalářské práci podařila jedna bezesporu úžasná věc, a to podat plastický a barvitý obraz o tom, jak to v pražských erotických klubech skutečně chodí. Čtenář její práce tak skutečně získá reálnou představu o tom, co vlastně v klubu může očekávat, jaké jsou mezi jednotlivými kluby rozdíly, kde jsou rizika a kde to naopak funguje. Práce je užitečná nejen pro sociální pracovníky, ale může sloužit i jako podkladový materiál pro informační brožurku vytvořenou pro sexuální pracovnice. V neposlední řadě může pomoci i zákonodárcům „dotáhnout“ zákon o regulaci prostituce v tom, aby se nezabýval pouze regulací a represemi vůči jednotlivým aktérům v sexbyznysu, ale řešil i otázku pracovních podmínek. V tom je dnes práce Jany Polákové, kdy jde návrh zákona do parlamentu, nesmírně aktuální.

Skutečnost, že se jí podařilo svou prací dostat čtenáře do prostředí pražských klubů, být „in“, není založeno jen na práci se získanými daty. Samotné vymezení problémových okruhů, opírající se o dlouholeté zkušenosti autorky s terénní prací na prostituční scéně, bylo předpokladem správného uchopení zvoleného tématu.

Poněkud rozpačitější jsem z kapitoly týkající se legislativy, která je zbytečně dlouhá a poněkud vybočuje z tématu. O tom se zmíním v dalším textu.

Cením si práce Jany Polákové se zahraniční literaturou, což vypovídá o nezvyklé šíři jejího záběru, občas však působí její vlastní překlady poněkud šroubovaně.

V teoretické části postrádám vlastní vymezení či stanovisko autorky, jakoby neměla odvalu říci, co si sama o daném problému či klasifikaci myslí, přestože sama má s terénní prací na prostituční scéně delší a intenzivnější zkušenosti než velká část autorů, které zde uctivě cituje.

### **K jednotlivým kapitolám:**

#### **1. Vysvětlení některých pojmů vztahujících se k oblasti placených sexuálních služeb**

Jelikož jde o práci sociálního charakteru, chybí mi vymezení prostituce jako sociálního jevu, kdy o ní jako o sociálním fenoménu mluvíme. Jako jedna z mála se Jana Poláková zabývá vysvětlením pojmu sex work.

S.10. V případě nesouhlasu bych nesměšovala vlastní poskytování sexuálních služeb a pracovní podmínky.

## **2. Různé pohledy na prostituci/komerční sex**

Zde mi skutečně chybí osobní stanovisko autorky, která jako zkušený pracovník zná problém postoje sexuálních pracovníků k jejich práci a jistě by neměla váhat s tím, nám jej při obhajobě sdělit.

S.17: Hnutí na konci 20. století neusilovalo jen o dekriminlizaci prostituce, resp. poskytování sexuálních služeb, ale šlo ještě dál, šlo mu o emancipaci sexuálních pracovníků.

S. 18: Coming out je těžké v každé společnosti - na zahraničních konferencích, manifestacích atd. vystupují stále titíž lidé. Pokud uvážíme, jak jsou země jako Francie, Německo či Itálie velké a jak dlouhou a nepřerušovanou má zde prostituce tradici, nedá se říci, že by situace u nás byla o tolik horší.

## **3. Pracovní podmínky žen, které poskytují placené sexuální služby v České republice**

V kapitole není důsledně zařazena problematika pouliční prostituce, v každém podvodu by měla být zmíněna. Např. v bodu prvním: Zmínit, že pouličním sexuálním pracovnícím je ochrana vnucena. Není možno tzv. dělat sám na sebe.

S.22: Často zde působí Stockholmský syndrom.

S.25: Kampaně proti zákazníkům nejsou produktem či výrazem veřejného mínění, ale umožňuje to zákon.

## **4. Legislativu ČR vztahující se k prostituci a její vliv na pracovní podmínky žen, které poskytují placené sexuální služby**

Těžiště by mělo spočívat v kapitole 4.2.2., event. by měl být stručně přiblížen navrhovaný zákon. Velkým problémem, se kterým se v současné době setkáváme a který by autorka mohla zmínit, je skutečnost, že testování na HIV ke změně chování nevede. I když je zde hovořeno o dobrovolném testování, naším problémem je skutečnost, že HIV pozitivní klientky poskytují sexuální služby dále a neexistují žádné zákonné nástroje, jak jim v tom zabránit.

## **5 Pracovní prostředí žen, které poskytují placené sexuální služby v České republice**

S.42: Zde bych možná připomněla, že i při naší terénní práci sledujeme hygienické podmínky a navštěvujeme dámské WC, které je v klubu v podstatě jen pro klientky.

Ke kapitole 6 nemám připomínky.

## **7. Empirické šetření – pracovní podmínky klientek R-R, které poskytují placené sexuální služby v pražských klubech**

Připomínka k základnímu souboru i vzorku. Všechny pražské klientky R-R bykazují následující znaky:

- mohou k nám docházet;
- jsou informovaní;
- relativně zodpovědní a emancipovaní;
- mají možnost nás kontaktovat.

Souhrnně řečeno je to výběr lepší klientely, než v Praze skutečně existuje. S mobilní ambulancí vyjíždíme v rámci Prahy jen ojediněle, ale vždy jsou zjištěné PPI závažnější než mezi návštěvnicemi střediska.

S. 59: Pokud se týká vzdělání, je to u žen z bývalého SSSR poněkud problematické, často se mi stává, že když blíže analyzuji tzv. vyšší obrazovani je, zjistím, že je žena pouze vyučena, nebo má průmyslovku. Autorka nemluví aktivně rusky a je závislá na tom, co jí respondentky odpoví. Na téže straně mám k autorce jeden dotaz - zda není závislost mezi věkem a národností respondentek, či zda cizinky nejsou alespoň trochu starší..

S. 64: Nelze se o čtyřech dotazovaných vyjadřovat v procentech. Tamtéž: Část dotazovaných má sociální zabezpečení hrazeno státem.

Dále nemám k práci Jany Polákové připomínek, opakuji, že práce je svým způsobem **unikátní, využitelná** pro řadu dalších účelů a je dobrým základem pro magisterskou práci. Celkově svým rozsahem a šíří záběru přesahuje standardy bakalářské práce a po objasnění některých otázek v průběhu obhajoby by mohla být oceněna známkou výborný.

V Praze dne 31.8.2008



PhDr. Hana Malinová, CSc.

